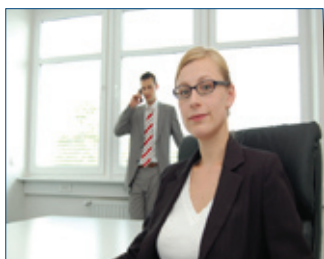

Inleiding

Carolien heeft een bonus gekregen van haar werkgever. Van een deel van dit geld heeft ze een aantal nieuwe meubels gekocht en met het overgebleven deel wil ze sparen. Ze gaat naar de bank om een spaarrekening te openen. Tegelijkertijd bedenkt ze dat ze ook een inboedelverzekering wil afsluiten nu haar inboedel aardig wat waard is geworden door haar nieuwe aankoop. Kan ze hiervoor ook terecht bij de bank?

WAT DOET EEN BANK?

Banken vervullen een belangrijke rol in het economische verkeer van een land. Banken zijn **geldscheppende instellingen**, dat wil zeggen dat ze geld creëren. De totale geldhoeveelheid is de opstelsom van al het contante geld dat in omloop is en al het geld dat op betaalrekeningen staat. Banken kunnen die totale geldhoeveelheid laten toenemen door krediet te verlenen aan consumenten of bedrijven. De banken scheppen geld wanneer de tegoeden op de betaalrekeningen toenemen.

Op het moment dat een kredietbedrag op de betaalrekening van een consument of bedrijf wordt bijgeschreven of als er op een betaalrekening krediet wordt getrokken ('rood staan') spreken we van geldschepping. Ook als een klant van de bank geld laat overboeken van een spaarrekening naar een betaalrekening, is er volgens het principe van geldschepping geld gecreëerd.

Een bank kent in het algemeen de volgende activiteiten:

1. **Transformatie (rentemargebedrijf)**: de bank is intermediair tussen klanten met een overschot aan geld enerzijds en klanten met een tekort aan geld anderzijds (het aantrekken en uitzetten van geld).
2. **Betalingsverkeer**: de banken zorgen voor een efficiënt en veilig verloop van het betalingsverkeer.
3. **Bemiddelen en adviseren**: banken zijn bemiddelaar ofwel tussenpersoon tussen partijen voor verschillende producten zoals bijvoorbeeld verzekeringen en aandelen. Daarnaast hebben ze een belangrijke adviesfunctie.
4. Ook **biedt** de bank **specifieke producten aan** waarmee bijvoorbeeld het risico van rentewijzigingen of koersschommelingen van aandelen of vreemde valuta kunnen worden ingedekt.

1. TRANSFORMATIE

Op de vermogensmarkt, waar vraag en aanbod van geld bij elkaar komen, vervult de bank een **transformatiefunctie**. Transformeren is het aantrekken en uitzetten van geld. De bank stemt vraag en aanbod van de verschillende marktpartijen op elkaar af. De bank trekt geld aan in bijvoorbeeld de vorm van spaarrekeningen en de bank zet geld uit in bijvoorbeeld de vorm van hypotheekleningen. Het aantrekken van vermogen wordt ook wel **funding** genoemd en behoort tot het zogenaamde **passiefbedrijf** van een bank omdat de funding op de bankbalans bij de passiva (de schulden) staat.

Het uitzetten van geld (krediet verstrekken) behoort tot het zogenaamde **actiefbedrijf** van een bank.

De bank betaalt rente voor het aantrekken van geld (bijvoorbeeld de rente die de consument ontvangt op een spaarrekening) en de bank ontvangt rente bij het tijdelijk uitzetten van geld (rente die de consument betaalt bij bijvoorbeeld een consumptief krediet). De prijs die de bank betaalt voor haar funding (dit is dus bijvoorbeeld de rente die de consument ontvangt bij sparen) werkt door in de tarieven van de kredieten die zij uitzet (bijvoorbeeld de rente die een consument betaalt voor een lening). Het verschil in rentepercentage tussen betaalde rente en ontvangen rente wordt **rentemarge** genoemd en is een belangrijke bron van inkomsten voor banken. Het aantrekken en uitzetten van geld wordt ook wel het **rentemargebedrijf** genoemd.

Voorbeeld bankbalans

Debet	Credit
Kredieten	Spaartegoeden

Zoals te zien is op de -zeer simpele- bankbalans uit bovenstaand voorbeeld, zijn de sparende consumenten de schuldeisers van de bank. Een ander woord voor schuldeisers is crediteuren, daarom betaalt de bank **creditrente** aan de spaarder. Dit wordt ook doorgaans onder deze naam op het bankafschrift van de consument vermeld. Een activa van de bank zijn de uitgezette kredieten. Omdat de kredietnemers **debiteuren** van de bank zijn (de bank heeft op hen een vordering), betalen deze consumenten **debetrente** voor hun lening.

Leningen hebben verschillende looptijden en verschillende rentes. Ook verschilt de rentevaste **periode (rentetypische looptijd)** per lening. Deze verschillende rentes en rentevaste periodes dient de bank bij het aantrekken en uitzetten van geld goed af te stemmen (**rentetypische matching**).

Wanneer het renteniveau en de rentelooptijd van de aangetrokken en uitgezette kapitalen niet aansluiten, dan spreekt men van een (rentetypische) mismatch. Hierdoor kan de bank in de liquiditeitsproblemen komen.